

[Kjeld Olesen.]

Må jeg til sidst sige til ministeren, at det selvfølgelig for en konservativ forsvarsminister kan lyde nok så heroisk at afvise et forslag med en lang række tekniske ting. Jeg har her svaret på det, jeg fandt var det væsentlige, og jeg har føjet til, at der vil være flere ting, vi skal have diskuteret. Men jeg beder ministeren om at lægge særlig mærke til to ting: hvis der er mening med de udtalelser, som vi efterhånden mange gange har hørt om det ønskelige i en bred opbakning bag en fremtidig ordning, så vil jeg nok tro, det vil være en klog ting, at ministeren og ordførerne for regeringspartierne ligesom nærmer sig det bord, vi skal sidde omkring, når der skal forhandles. Hvis man hele tiden siger: vi skal undersøge, og det må vi gøre i kommissionen, og vi skal ikke forhaste os osv., så må vi nære alvorlig tvivl om, hvorvidt man i virkeligheden mener det, man plejer at sige med megen højtid i stemmen.

Jeg tror sjældent, folketinget har været stillet over for et konkret forslag, hvor forslagsstillerne i den grad har været åbne for forhandling. Vi har sagt, at vi er åbne for forhandling om brigadernes opbygning, deres placering, vi er åbne for forhandling om forskellige talangivelser, vi er åbne for forhandling med hensyn til lokalforsvarets opstilling og udrustning, vi er åbne for forhandling om, hvorvidt værnepligtige kan indgå på visse funktioner i søværn og flyvevåben, der ikke kræver lang uddannelse.

Men det afgørende for os er, at vi skal hen til en politisk afklaring, ikke en afklaring, der betyder, at vi er blevet enige eller har fundet løsningen på alle mulige enkeltheder i en fremtidig ordning, men en afklaring og beslutninger omkring visse principper, som vi har villet understrege i vort forslag. Vi skal have lagt sporene, og så er det op til de sagkyndige ud fra disse principper at arbejde videre med tingene, at lave en langsigtet planlægning, at køre det ind på en moderne måde, som man f. eks. gør det i det svenske forsvar.

Det er vores ansvar, at vi skal have truffet disse politiske beslutninger, og jeg vil have lov til at understrege, at hvis vi kører videre med den nuværende ordning uden at træffe beslutninger og bare udskyder fra det ene år til det andet, så er det også et politisk

ansvar, og efter vores opfattelse er det et politisk ansvar, der er langt større.

Erik Kragh: Det er som bekendt altid populært at fremkomme med noget nyt, med nye ideer og nye forslag. Derfor har det socialdemokratiske forslag til en ny forsvarsordning nydt betydelig bevågenhed i offentligheden og i pressen og i tv. Dette er naturligt, da det drejer sig om landets største parti, hvor man måtte kunne vente et ansvarsbevidst forslag på dette område.

Forudsætningen for at forlade den nuværende forsvarsordning og indføre en ny ordning som den af socialdemokratiet foreslåede med reduktion af styrkernes omfang, af beredskabet og af tjenestetiden må være, at der foreligger et ændret grundlag for vor forsvarspolitik. Foreligger der et sådant ændret grundlag?

Ja, det gør der. Det er rigtigt, at situationen i dag er en helt anden end i 1949, da Danmark tilsluttede sig Atlantpagten, og i 1950erne og første halvdel af 1960erne. I 1949 havde USA monopol på kernevåbnene, og i 1960erne var USAs overlegenhed, f. eks. under Cuba-krisen, ubestridt. I dag er den amerikanske overlegenhed forsvundet og er afløst af en kernevåbenbalance mellem de to supermagter med den heraf følgende øgede betydning af de konventionelle styrker til sikring mod, at man i ly af denne kernevåbenbalance skal forsøge nogen form for lokal politisk pression eller lokal militær aktion f. eks. med det formål at stille NATO over for en fuldbdyrdet kendsgerning.

Konklusionen af den ændrede situation siden 1950erne kan således ikke være, at den motiverer reduktion af beredskab, styrker eller tjenestetid, tværtimod. Det er da også af interesse, at man i NATO og i de store NATO-lande ser med bekymring på udviklingen og drøfter, hvorledes man kan styrke NATO-forsvaret, ikke mindst på baggrund af den stadig tydeligere tendens i USA til at mene, at Vesteuropa selv bør bære og har råd til at bære en større byrde ved forsvaret af eget territorium. Den amerikanske senator Mansfield udtrykte det den 22. november i år således — jeg citerer fra International Herald Tribune for den 23. november:

„Det er på tide for europæerne at leve op til deres elementære ansvar i deres egne lande.“